

กระบวนการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
A STUDY OF THE EDUCATIONAL SUPERVISION PROCESS
OF CHONG KHAEB-KHIRIRAT SCHOOLS GROUP UNDER TAK
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

¹พีระพงษ์ สิงห์รอ และ ²นงลักษณ์ ใจฉลาด

¹Peerapong Singro and ²Nonglak Jaisaiyai

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, ประเทศไทย

¹Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

¹peerapongsingro@gmail.com

Received: September 25, 2023; **Revised:** November 20, 2023; **Accepted:** December 23, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการโรงเรียนในกลุ่ม ช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 329 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และทำการเทียบสัดส่วนของครูวิชาการ ได้จำนวน 168 คน รวมทั้งสิ้น 181 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คุณภาพของเครื่องมือมีค่าความเชื่อมั่น 0.905 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

¹ นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัราชภัฏพิบูลสงคราม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัราชภัฏพิบูลสงคราม

ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินผลและรายงานผล รองลงมา คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ และด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการตามลำดับ

คำสำคัญ : กระบวนการนิเทศการศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษา, ครูวิชาการ

Abstract

The purpose of this research was to by study the educational supervision process of Chong Khaeb–Khirirat Schools Group under Tak Primary Education Service Area Office 2. The population used in this research were school administrators and school academic teachers in the Chong Khaeb-Kirirat group under Tak Primary Education Service Area Office 2, a total of 329 people. The size of the sample was determined using Craigie ang Morgan’s table. The informant group consisted of there were 13 school administrators and 168 teachers, were stratified random sampling, totaling of 181 people. The rating scale questionnaire was 5 levels. The quality of the tool had a reliability of 0.905. The statistics used in data analysis were mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.).The results found that: the educational supervision process of Chong Khaeb–Khirirat Schools Group under Tak Elementary Education Service Area Office 2 as a whole was very high ($\bar{X} = 4.10$ and S.D. = 0.47). When considering each aspect, it was found that the areas with the highest average were assessment and reporting, followed by supervision planning, supervision operations, media creation and inservice tools, and education of current conditions, problems and needs, respectively.

Keywords : Educational Supervision Process ; School Administrators, Academic Teachers

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี นับตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งนี้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยรัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย ทั้งนี้การศึกษาต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถพัฒนาได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560 : 14)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และในมาตรา 48 ระบุว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 3)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะสำเร็จได้ตามเป้าหมายจำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนา คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ที่ต้องร่วมกันสนับสนุนส่งเสริมไปด้วยกันในลักษณะของ “เกลียวเชือก” กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์ และขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้ประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562 : 6)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 โดยสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง สลับพื้นที่ราบเชิงเขา มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ นักเรียนส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าม้ง กะเหรี่ยง พม่า และไทย จึงมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ภาษาที่ใช้เป็นภาษาในถิ่น หรือภาษาเฉพาะชนเผ่า จึง ทำให้ความสามารถด้านการอ่าน ด้านการเขียน และด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนนั้นได้ สะท้อนถึงปัญหาและสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ดังจะ เห็นได้จากผลการสอบ NT (Nation Test) ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 พบว่า คะแนนรวมเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ร้อยละ 36.22 แต่คะแนนรวมเฉลี่ยระดับประเทศร้อยละ 52.80 จึง เห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ เช่นเดียวกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-Net) ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2564 นั้น พบว่า คะแนนรวม เฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ร้อยละ 33.75 แต่คะแนนรวมเฉลี่ยระดับสังกัดร้อยละ 38.63 และคะแนนรวม เฉลี่ยระดับประเทศร้อยละ 40.19 ส่วนคะแนนรวมเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ร้อยละ 29.72 แต่คะแนน รวมเฉลี่ยระดับสังกัดร้อยละ 34.84 และคะแนนรวมเฉลี่ยระดับประเทศร้อยละ 34.56 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี คะแนนรวมเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสังกัด และระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตาก เขต 2, 2565 : ออนไลน์)

กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ควรได้รับการสนับสนุน เพื่อร่วมขับเคลื่อนการ จัดการเรียนการสอนของครูให้ตรงตามตัวชี้วัดต้องรู้ ควรรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning อีกทั้ง เป็นการเตรียมครูผู้สอนเข้าสู่การใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ จากการจัดกิจกรรม ตามโครงการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษ ที่ 21 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรโรงเรียนร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งผลเพิ่มประสิทธิภาพการ เรียนการสอน ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และได้ดำเนินการคัดเลือก โรงเรียนที่เป็นต้นแบบกลุ่มโรงเรียนละ 1 ต้นแบบ จากจำนวน 13 กลุ่ม เพื่อเป็นแกนนำ ในการ ขับเคลื่อนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ในปีงบประมาณ 2566 (รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2, 2565 : 36)

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ร่วมมือกันพัฒนาและ ปรับปรุงการสอนของครู โดยครอบคลุมทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งประกอบไป ด้วย การวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด การออกแบบการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลโดยผู้
นิเทศและผู้รับการนิเทศได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ หรือเรื่องที่ต้องการพัฒนาหรือแก้ไขโดยเฉพาะ
เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด และนำไปสู่ความสำเร็จของการเรียน
ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (วชิรา เครือคำอ้าย, 2558 : 228)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากระบวนการ
นิเทศการศึกษา เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการนิเทศการศึกษา เนื่องจาก
เล็งเห็นว่าการนิเทศการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้าน
คุณภาพการศึกษา กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน ช่วย
ชี้แนะ แนวคิดในการปรับปรุงพฤติกรรมการสอน การนิเทศการสอนมีความสำคัญ ที่จะทำให้การ
เรียนการสอนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพราะการนิเทศศึกษามุ่งที่จะช่วยครูให้สอนดียิ่งขึ้น ช่วย
เด็กให้เรียนดียิ่งขึ้น (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2557 : 224) การนิเทศการศึกษาที่สามารถเห็นผลได้
อย่างเป็นรูปธรรมต้องอาศัยกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
เพื่อที่จะพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบจะสามารถยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของ
นักเรียนผ่านการปฏิบัติงานของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า กระบวนการนิเทศ
มีส่วนสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และ
ประสิทธิผลจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง กระบวนการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรี
ราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนช่อง
แคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยมีขอบเขตการวิจัย
ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการโรงเรียนในกลุ่มช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวนรวมทั้งสิ้น 329 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการโรงเรียนในกลุ่มช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 181 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 43) จากนั้นทำการเลือกกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 13 คน และทำการเทียบสัดส่วนของครูวิชาการ ได้จำนวน 168 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระบบการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน ช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยใช้กระบวนการนิเทศการศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2562 : 9) ทั้งหมด 5 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศ 5) การประเมินผล และรายงานผล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 จำนวน 1 ชุด ใช้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2562 : 9) ประกอบด้วยข้อคำถามครอบคลุมขอบข่ายกระบวนการนิเทศการศึกษา 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 4) การปฏิบัติการนิเทศ 5) การประเมินผลและรายงานผล และหลักเกณฑ์ที่กำหนดมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามกระบวนการนิเทศการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 โดยแจกความถี่และหาค่าร้อยละ

ละเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์)

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 รายละเอียดดังนี้

กระบวนการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ระบุไว้ในบทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์กระบวนการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ในภาพรวม

ด้าน	กระบวนการนิเทศการศึกษา	n=181		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ	4.05	0.50	มาก	5
2	การวางแผนการนิเทศ	4.11	0.53	มาก	2
3	การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ	4.07	0.55	มาก	4
4	การปฏิบัติการนิเทศ	4.10	0.51	มาก	3
5	การประเมินผลและรายงานผล	4.15	0.57	มาก	1
รวม		4.10	0.47	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินผลและรายงานผล ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.53) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.51) และด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.50)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนช่อแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

กระบวนการนิเทศการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนช่อแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ อาจเนื่องมาจาก กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องมีการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ให้ข้อมูลกับครูในด้านการจัดการเรียนการสอน พัฒนาคุณภาพของนักเรียน เสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและเป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูในสถานศึกษา โดยกระบวนการนิเทศการศึกษานั้นจำเป็นต้องมีการวางแผนให้งานดำเนินไปตามขั้นตอนที่วางไว้ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสำหรับการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูภายในสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการนิเทศการสอน ซึ่งเห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และมีความต้องการที่จะพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562 : 9) กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะสำเร็จได้ตามเป้าหมาย จำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนา คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ที่ต้องร่วมกันสนับสนุนส่งเสริมไปด้วยกันในลักษณะของ “เกลียวเชือก” กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียนกระบวนการนิเทศการศึกษาช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์ และขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้ประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนถาวร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิชาวิญญู ยางงาม (2564 : 69) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนภา วัดน้อย และทัศนะ ศรีปัดดา (2565 : 52) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการ

พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 1) สถานศึกษาสำรวจสภาพปัญหาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน 2) สถานศึกษาสำรวจปัญหาการนิเทศการศึกษาตามตัวบ่งชี้ 3) สถานศึกษาสำรวจสภาพปัญหาการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาให้ความสำคัญของการนิเทศ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และมีความต้องการที่จะพัฒนากระบวนการเรียนการสอนทั้งระบบตามนโยบายทางการศึกษา จึงทำให้มีการสำรวจสภาพของปัญหาในเชิงรุก เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนระดมความคิดของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศมาจัดทำแผน นำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับ กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา (ม.ป.ป. : 24) กล่าวว่า การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศ สภาพที่เป็นจริงตามตัวบ่งชี้ ด้านต่างๆ ของโรงเรียนขณะนั้น มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพต่างๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด มีการสำรวจและประเมินความต้องการของครู จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ ตลอดจนวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา และการดำเนินการตามความต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นรินทร์ บุตรพรม, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ (2562 : 36) ได้ศึกษาการรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำชัย ยุกติชาติ (2564 : 74) ได้ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิชาวิชญ์ ยางงาม (2564 : 70) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการวางแผนการนิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 1) สถานศึกษากำหนดระยะเวลาในการนิเทศอย่างเหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนาการเรียนการสอน 2) สถานศึกษาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานนิเทศ และเครื่องมือในการนิเทศอย่างชัดเจน 3) สถานศึกษากำหนดแนวทางวิธีการการพัฒนาที่หลากหลายตามสภาพของปัญหาการนิเทศการสอน อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาให้ความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการนิเทศภายในอย่างจริงจัง และชัดเจน ร่วมกันวางแผนการนิเทศภายใน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน วางแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นรูปธรรม มีการติดตามแผนงาน/โครงการทุกระยะ และชี้แจงเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการนิเทศภายในให้แก่ผู้นิเทศทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น รวมถึงการกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาให้สอดคล้องกัน ใช้กิจกรรม เทคนิค รูปแบบในการนิเทศ การพบปะเป็นรายบุคคล การพาไปศึกษาดูงาน ซึ่งสอดคล้องกับ หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562 : 9) กล่าวว่า การวางแผนการดำเนินงานนิเทศ การกำหนดประเด็นการนิเทศ กำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา จัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน และเครื่องมือ นิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุคนธา บุญลือ, อัจฉรา นิยามา, และกานดา สกลชนะศักดิ์มัวร์ (2562 : 52) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศห้วยวังนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศห้วยวังนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านกระบวนการวางแผนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561 : 90) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณู หนูทอง (2563 : 66) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 1) สถานศึกษาพัฒนาปรับใช้รูปแบบการนิเทศที่เน้นเทคโนโลยี ประกอบด้วย กล้องถ่ายภาพ เครื่องบันทึกภาพเคลื่อนไหว เพื่อให้ทราบถึงปัญหาในการปฏิบัติงานการสอนของครู 2)

สถานศึกษาสร้างและพัฒนาคู่มือการนิเทศการสอนของสถานศึกษา 3) สถานศึกษาสร้างและพัฒนาเครื่องมือนิเทศ ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบสังเกตการณ์สอน แบบบันทึกการนิเทศ เพื่อช่วยในการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของครูผู้สอน อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ ส่งเสริมการผลิตสื่อและเครื่องมือนิเทศ มีการกำกับติดตามการพัฒนาและการใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ มีการกำหนดรูปแบบการนิเทศภายในที่ชัดเจน สื่อและเครื่องมือในการนิเทศมีความหลากหลายเน้นใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ หน่วยงานนิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562 : 10) กล่าวว่า การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศเป็นสิ่งที่ จะช่วยให้การนิเทศมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นสิ่งที่ จะช่วยเก็บรายละเอียดที่ผู้รับการนิเทศไม่สามารถแสดงออกมาได้ และสามารถเก็บข้อมูลนำมาเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโดยเป็นสื่อที่สอดคล้องในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ และสิ่งที่ทำให้มีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สื่อเครื่องมือการนิเทศเพื่อเก็บข้อมูลเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนา ตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การสะท้อนผลและการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือ ที่มีคุณภาพ ใช้งานง่ายสามารถเก็บข้อมูลที่ตอบประเด็นปัญหาความต้องการ และเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นรินทร์ บุตรพรม, เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ (2562 : 36) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ โชคระวี เจริญพุก (2563 : 58) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิชาวิชญ์ ยางงาม (2564 : 74) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 3 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 3 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 1) สถานศึกษาให้ความสำคัญเกี่ยวกับนวัตกรรมใหม่ และกระตุ้นส่งเสริมกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศ 2) สถานศึกษาดำเนินการนิเทศเป็นทีม ร่วมกันคิด ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศ 3) สถานศึกษาจัดบรรยากาศการนิเทศที่มีลักษณะมีมนุษย์สัมพันธ์อันดีต่อกันและแบบเป็นกัลยาณมิตร อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารนิเทศภายในอย่างทั่วถึง เพื่อรับทราบปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับครูในโรงเรียน มีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอตามแผนที่วางไว้ มีการให้

กำลังใจแก่ครูในการปฏิบัติงาน การนิเทศแบบกัลยาณมิตร มีการประชุมเพื่อทบทวน ปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ สื่อ/เครื่องมือในการนิเทศควรมีความหลากหลาย มีการชี้แนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมด้านการสอนของครู ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา (ม.ป.ป. : 24) กล่าวว่า การปฏิบัติการณ์นิเทศ เป็นการดำเนินการนิเทศตามกิจกรรมที่กำหนดในโครงการนิเทศภายใน โรงเรียน ในการปฏิบัติการณ์นิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้นิเทศจะต้องนำหลักการณ์นิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ กิจกรรม และเครื่องมือไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคลากรผู้รับการนิเทศ เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย ผู้บริหาร และผู้นิเทศ ควรเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศแล้ว จึงปฏิบัติการณ์นิเทศเพื่อเสริมแรงให้กำลังใจ รับทราบปัญหา ความต้องการของผู้รับการนิเทศแล้วนำปัญหาความต้องการนั้นมาพิจารณาหาทางช่วยเหลือสนับสนุน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนภา วัฒน้อย และทัศนะ ศรีปัตตา (2565 : 52) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ด้านการปฏิบัติการณ์นิเทศอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561 : 92) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการปฏิบัติการณ์นิเทศอยู่ในระดับมาก

5. ด้านการประเมินผลและรายงานผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 1) สถานศึกษานำปัญหา หรืออุปสรรค ในระหว่างการณ์นิเทศ มาปรับปรุง พัฒนา และดำเนินการนิเทศซ้ำ 2) สถานศึกษารายงานผลการประเมินให้ครูได้รับทราบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาการสอน 3) สถานศึกษานำผลการประเมินการณ์นิเทศมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการนิเทศ อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษารายงานผลการประเมินให้ครูได้รับทราบสม่ำเสมอ มีการนำผลลัพธ์ของการนิเทศมาเทียบกับเป้าหมายที่ต้องการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาและปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเปิดโอกาสให้ครูได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายใน เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงมีการประเมินผลโดยประเมินตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับ วชิรา

เครือข่าย (2558 : 33) กล่าวว่า การประเมินผลการนิเทศ เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินการที่ผ่านมาแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศหากพบว่า มี ปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้ ดำเนินการไม่เกิดผล ก็ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการนิเทศซ้ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นรินทร์ บุตรพรม, เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ (2562 : 36) ได้ศึกษาการรูปแบบการนิเทศภายในของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษา ที่ยั่งยืนของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำชัย ยุกติชาติ (2564 : 82) ได้ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปถัมภ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปถัมภ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

กระบวนการนิเทศภายในเป็นกระบวนการที่ดำเนินกิจกรรมโดยองค์คณะบุคคลภายใน องค์การเป็นหลัก และสิ่งที่สำคัญของการขับเคลื่อนกระบวนการนิเทศภายใน คือผู้บริหาร สถานศึกษา กระบวนการนิเทศจะต้องประกอบไปด้วยหลักของความเป็นประชาธิปไตย การ ส่งเสริมให้เกิดความมีอิสระในความคิด การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อผลที่จะเกิดกับ สถานศึกษาและผู้เรียนให้มากที่สุด การนิเทศการศึกษาเป็นวิธีการที่ผู้บริหารสถานศึกษากระทำ แล้วได้มาซึ่ง การพัฒนาคน คือ บุคลากรผู้สอน การพัฒนาเยาวชน คือ ผู้เรียน การพัฒนางาน คือ การสอนที่มีประสิทธิภาพสูง ประสานสัมพันธ์ คือความร่วมมือจากทุกฝ่ายของบุคลากรใน สถานศึกษา และสร้างขวัญกำลังใจ คือ ทุกคนเกิดความเชื่อมั่น มั่นใจ มีกำลังใจในการพัฒนาการ เรียนการสอน ช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ ช่วยให้ครูในสถานศึกษามีขวัญกำลังใจในการ ทำงาน ซึ่งส่งผลถึงการศึกษาของนักเรียน ก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุจุดหมายของ หลักสูตร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2564) คู่มือนิเทศการศึกษา. (เอกสารทางวิชาการ). เชียงใหม่ : กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา.
- กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. (ม.ป.ป.). คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. วันที่ค้นข้อมูล 10 มีนาคม, 2566, เข้าถึงได้จาก : <http://thungkaow.ac.th/client-upload/thungkaow/uploads/files/คู่มือนิเทศภายในโรงเรียน.pdf>.
- กำชัย ยุติชาติ. (2564). การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนทิศสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โชคระวี เจียมพุก. (2563). กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นรินทร์ บุตรพรม, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ.(2562, กรกฎาคม-ธันวาคม). รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ยั่งยืน ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ, 14(2), 28-40.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พรนภา วัฒน้อย, และทัศนะ ศรีปัตตา.(2565, มกราคม). กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1. วารสารงานวิชาการ, 7(4), 45-59.

- ภีชาวิชญ์ ยางงาม. (2564). *กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 3*. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). *การนิเทศการศึกษา*. สงขลา : เทมการพิมพ์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, 6 เมษายน 2560
- วรตну หนูทอง. (2563). *กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ เขต 2*. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วชิรา เครือคำอ้าย. (2558). *การนิเทศการศึกษา*. เชียงใหม่ : ส.การพิมพ์.
- สายวินิตย์ ดวงสนาม. (2561). *การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ เขต 2*. ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุคนธา บุญลือ, อัจฉรา นิยมภา, และกานดา สกุลธนะศักดิ์มัวร์.(2562, กันยายน, - ธันวาคม). กระบวนการนิเทศการสอนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. *วารสารการจัดการศึกษาและนวัตกรรม*, 3(1), 49
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. (2565). *ผลสอบ UNT ผลสอบ UO-Net*. วันที่ค้นข้อมูล 20 กุมภาพันธ์, 2566, เข้าถึงได้จาก :
http://www.takesa2.go.th/site/index.php?option=com_k2&view=item&layout=t=item&id=225&Itemid=275.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. (2565). *ข้อมูลทั่วไปโรงเรียนปีการศึกษา 2565*. วันที่ค้นข้อมูล 20 กุมภาพันธ์, 2566, เข้าถึงได้จาก :
<http://www.takesa2.go.th/download/info/2565.pdf>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. (2565). *รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2565*. (เอกสารรายงานผลการดำเนินงานประจำปี).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *ปีทองแห่งการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*. (เอกสารแนวทางการนิเทศ). หน่วยศึกษานิเทศก์.

